

Briselē, 2022. gada 14. martā
(OR. en)

6825/22

CO EUR-PREP 7
POLGEN 31
ECOFIN 186
SOC 119
EMPL 79
UEM 35
COMPET 132
ENV 177
RECH 110
ENER 76
JAI 283

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Eiropas pusgads – 2022. gada kopsavilkuma ziņojums

Pielikumā pievienots prezidentvalsts sagatavots kopsavilkuma ziņojums par Padomes pieņemtajiem secinājumiem par 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu, brīdināšanas mehānisma ziņojumu, vienotā nodarbinātības ziņojuma priekšlikumu un eurozonai adresēto ieteikumu. Dokumentā ir aplūkoti arī saistītie Padomes secinājumi un diskusijas, kas pirmajā posmā dažādos Padomes sastāvos notika attiecībā uz 2020. gada Eiropas pusgadu.

Būtu jāuzsver, ka šis 2022. gada kopsavilkuma ziņojums tika izstrādāts, pamatojoties uz diskusijām, kas notika dažādos Padomes sastāvos, un uz Eiropas pusgada dokumentiem, kas tika sagatavoti un izdoti, pirms varēja novērtēt, kādu ietekmi uz situāciju radīs Krievijas Federācijas militārā agresija pret Ukrainu, un ņemt to vērā.

Komisija 2021. gada 24. novembrī pieņēma 2022. gada Eiropas pusgada "rudens paketi", kurā ir iekļauts:

- 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījums (GIIP) ¹, kurā izklāstīta ES ekonomikas un nodarbinātības politikas stratēģija, kas izstrādāta ar mērķi panākt to, lai Eiropa saskaņā ar četrām konkurētspējīgas ilgtspējas dimensijām izkļūtu no Covid-19 krīzes spēcīgāka un kļūtu zaļāka un digitālāka;
- 2022. gada brīdināšanas mehānisma ziņojums ², kurā ir ieteikts, ka 2022. gadā vajadzētu veikt padziļinātu pārskatu par 12 dalībvalstīm, lai apzinātu un novērtētu iespējamās makroekonomiskās nelīdzsvarotības smagumu;
- vienotā nodarbinātības ziņojuma priekšlikums ³, kurā tika analizēta nodarbinātības un sociālā situācija Eiropā un uzsvērtas jomas, kurās ir panākts progress, un jomas, kurās jādarā vairāk;
- ieteikums Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku (eurozonai adresētais ieteikums) ⁴ kurā eurozonas dalībvalstīm attiecībā uz 2022.–2023. gada periodu tika ieteikts veikt pasākumus – individuāli, īstenojot savus atveseļošanas un noturības plānus, un kolektīvi Eurogrupā.

Ekonomikas perspektīva, kas izklāstīta 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā (GIIP), ir balstīta uz Komisijas sniegto 2021. gada novembra rudens ekonomikas prognozi. GIIP sniedza pierādījumus, ka centieni novērst Covid-19 izraisītā satricinājuma tūlītējās sekas nes augļus. Paredzams, ka IKP gan eurozonā, gan Eiropas Savienībā 2021. gadā pieaugs par 5,0 %. Tā kā ES ekonomika, pateicoties labākai situācijai darba tirgū, labvēlīgiem finansēšanas nosacījumiem un Atveseļošanas un noturības mehānisma ātrai izvēršanai, pārgāja no atveseļošanas uz izaugsmi, tika prognozēts, ka reālā IKP pieaugums ES 2022. gadā sasniegs 4,3 %, savukārt 2023. gadā – 2,5 %. Bezdarba līmenis turpināja samazināties, lai gan tas joprojām nedaudz pārsniedza pirmskrīzes līmeni. Inflācijas spiediens ir palielinājies enerģijas cenu pieauguma un piegādes ķēdes traucējumu dēļ. Joprojām saglabājās liela nenoteiktība un riski, tostarp saistībā ar pandēmijas attīstību gan ES, gan ārpus tās.

¹ 14145/21.

² 14143/21.

³ 14267/21.

⁴ 14146/21.

GIIP tika ieteikts saimniecisko darbību arvien lielākā mērā saskaņot ar četrām konkurētspējīgas ilgtspējas dimensijām: vides ilgtspēju, ražīgumu, taisnīgumu un makroekonomikas stabilitāti, un ka šīs četras dimensijas nebūtu jāskata izolēti, jo tās viena otru pastiprina.

Tādēļ ar Eiropas ekonomikas, sociālo un vides politikas programmu būtu jānodrošina, ka valdības visos līmeņos, uzņēmumi, sociālie partneri un mājsaimniecības konsekventi palīdz sasniegt mūsu mērķus zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā, kā arī Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā noteiktos mērķus nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, vienlaikus nodrošinot mūsu ekonomikas stabilitāti un vienotā tirgus netraucētu darbību un gādājot par to, ka neviens netiek atstāts novārtā.

Gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā tika atgādināts, ka Eiropas pusgads nodrošina labi iedibinātu sistēmu dalībvalstu ekonomikas un nodarbinātības politikas koordinēšanai, un tas arī turpmāk pildīs šo lomu atveseļošanas posmā un virzībā uz divējādo pārkārtošanos. Paziņojumā arī tika ieskicētas 2022. gada Eiropas pusgada cikla galvenās iezīmes un izskaidrotas svarīgākās izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem cikliem, ņemot vērā nepieciešamību pielāgoties Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros notiekošajiem procesiem.

Ņemot vērā "rudens paketes" publicēšanas datumu, Nodarbinātības un sociālo lietu padomes decembra sanāksmē nenotika parastā viedokļu apmaiņa par gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu.

Tāpat kā iepriekšējos gados Ekonomikas un finanšu padome (2022. gada 18. janvārī) pieņēma secinājumus par gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu⁵. Padome atzinīgi novērtēja ekonomikas prioritātes, kas izvirzītas 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumā, piemēram, nepārtraukto koncentrēšanos uz konkurētspējīgu ilgtspēju saskaņā ar Eiropas zaļo kursu. Tā piekrita tam, ka četras savstarpēji pastiprinošās dimensijas – vidiskā ilgtspēja, ražīgums, taisnīgums un makroekonomikas stabilitāte – joprojām ir spēkā, lai sasniegtu ES mērķi pāriet uz ilgtspējīgu, noturīgu un iekļaujošu ekonomikas modeli.

⁵ 5365/22.

Ņemot vērā atveseļošanas intensitāti un nenoteiktības pakāpi, Padome pauda uzskatu, ka dalībvalstīm būtu jāsaglabā elastība fiskālās politikas reakcijā, lai spētu reaģēt uz pandēmijas attīstību. Tā aicināja dalībvalstis, kuras pāriet no plaša fiskālā atbalsta uz mērķtiecīgākiem politikas pasākumiem, regulāri pārskatīt atbalsta pasākumu izmantošanu, efektivitāti un piemērotību un būt gatavām vajadzības gadījumā tos pielāgot mainīgajiem apstākļiem, vienlaikus saglabājot fiskālo stabilitāti vidējā termiņā.

Padome atzīst Atveseļošanas un noturības mehānisma potenciālu veicināt ekonomikas atveseļošanu un spēcīgu un ilgtspējīgu ES izaugsmi, kā arī tā lomu noturīgas, zaļas un digitālas ES ekonomikas nodrošināšanā. Tādējādi tā aicināja laikus, pilnībā un efektīvi īstenot atveseļošanas un noturības plānus, ar kuriem risina visdažādākās ekonomikas problēmas, kas konstatētas pēdējo gadu laikā, taču turpinot ES ekonomikas politikas uzraudzību, tostarp cieši uzraugot jaunus riskus.

Padomei ļoti svarīga ir daudzpusēja uzraudzība un cieša politikas koordinācija, kā arī pārredzams dialogs starp Komisiju un dalībvalstīm visos Eiropas pusgada un Atveseļošanas un noturības mehānisma posmos.

Padome 2022. gada 18. janvāra secinājumos par brīdināšanas mehānisma ziņojumu⁶ atzinīgi novērtēja 2022. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, ar kuru sākas tā vienpadsmitā ikgadējā kāрта, un kopumā piekrita Komisijas horizontālajai analīzei par makroekonomikas nelīdzsvarotības attīstību ES un eurozonā un jaunajiem riskiem. Tā atzina, ka pandēmija uz laiku ir ietekmējusi ārējos kontus, bet nav būtiski mainījusi ilglaicīgo tekošā konta struktūru, kāda tā bija pirms pandēmijas.

⁶ 5339/22.

Ziņojumā joprojām tika iekļauts uz nākotni vērsts novērtējums par krīzes iespējamo ietekmi uz makroekonomikas stabilitāti un esošās makroekonomikas nelīdzsvarotības attīstību. Padome to vērtēja atzinīgi, jo tas ir īpaši svarīgi, ņemot vērā lielo neskaidrību par Covid-19 krīzes kopējo ietekmi, tādējādi, izdarot secinājumus par nelīdzsvarotību uz prognožu datu pamata, ir jāievēro piesardzība.

Tā kā Atveseļošanas un noturības mehānisms sniedz ES iespēju atbalstīt atveseļošanu un izkļūt no krīzes spēcīgākai un noturīgākai, Padome aicināja nodrošināt pienācīgus politikas risinājumus, lai novērstu nelīdzsvarotību un palielinātu ražīgumu un izaugsmes potenciālu, kā arī ES ekonomikas konkurētspēju.

Padome 2022. gada 21. februārī apstiprināja secinājumus par Ieteikuma par eurozonas ekonomikas politiku nodarbinātības aspektiem⁷. Padome ieteica eurozonas dalībvalstīm individuāli, tostarp, īstenojot savus atveseļošanas un noturības plānus, un kolektīvi Eurogrupā veikt pasākumus nolūkā turpināt izmantot un dalībvalstu vidū koordinēt valstu fiskālo politiku, lai efektīvi atbalstītu ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomikas atveseļošanu. Eurozonas dalībvalstīm būtu jānodrošina fiskālās politikas elastīgums, lai spētu reaģēt jaunu pandēmijas risku gadījumā. Dalībvalstīm tika ieteikts, tiklīdz ekonomiskie apstākļi to ļaus, īstenot fiskālo politiku, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt parāda atmaksājamību, vienlaikus veicinot investīcijas.

Padome 2022. gada 14. martā apstiprināja secinājumus par 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu un vienoto nodarbinātības ziņojumu⁸. Ministri atzinīgi novērtēja Savienības ekonomisko reakciju, tostarp pagaidu atbalstu bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) un atveseļošanas instrumentu *Next Generation EU*, un to, ka līdz šim pieņemtajos atveseļošanas un noturības plānos ir iekļautas būtiskas reformas un investīcijas nodarbinātības, prasmju un sociālās politikas jomā.

⁷ 5461/22.

⁸ 6473/22

Padome atzinīgi novērtēja Komisijas priekšlikumu 2022. gada vienotajam nodarbinātības ziņojumam un to, ka tas ir labāk koncentrēts uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra principiem, kā arī to, ka saskaņā ar Portu deklarāciju⁹ priekšlikumā kā daļa no Eiropas pusgada ir iekļauti sociālo rezultātu pārskata pamatmērķi un pārskatītie pamatrādītāji.

Ministri aicināja dalībvalstis savās valsts reformu programmās atspoguļot gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījuma prioritātes un vienotā nodarbinātības ziņojuma konstatējumus un pastiprināt centienus, lai īstenotu Eiropas sociālo tiesību pīlāra principus. Visbeidzot, Padome mudināja Komisiju saskaņā ar Eiropas pusgadu uzraudzīt zaļās un digitālās pārkārtošanās ietekmi uz nodarbinātību un sociālo jomu.

Pēc prezidentvalsts ierosmes par nodarbinātību un sociālajām lietām, vidi un pētniecību atbildīgie ministri rīkoja tematiskas diskusijas par tematiem, kas saistīti ar Eiropas pusgadu.

Nodarbinātības un sociālo lietu padomes sanāksmē 2022. gada 14. martā ministri rīkoja debates.

Vides padome 2022. gada 17. martā rīkoja tematiskas debates par Eiropas pusgadu.

Atzīstot Eiropas pusgada parlamentāro dimensiju, prezidentvalsts un Eiropas Parlaments kopīgi organizēja 2022. gada Eiropas pusgada parlamentāro nedēļu (2022. gada 15. un 16. marts) saistībā ar ES ekonomikas pārvaldību no parlamentārā viedokļa.

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>